

at ogsaa grundlovmæssigt skal Staten have dette Tilshyn, det var det, man gennem mange Forhandlinger i 1868 fik ordnet paa den Maade, at man satte Borgmestrene ind som Formænd i Byraadene. Her siger man blot: Dette med de kongevalgte Borgmestre stryge vi nu, men hvorledes Statens Tilshyn skal ordnes, det kunne vi ikke klare nu, det bliver ved særlig Lov at ordne, hvorledes dette Tilshyn fremtidig skal besørjes. Med en saadan Sakene paa dette Punkt kan man ikke lade en Lov gaa ud i Verden, for hvis denne senere Lov, som ikke bliver let at lave, kommer til Forhandling i Tingene og man ikke bliver enig derom, saa gælder ligesuldt den nu vedtagne Lov. Saa staar det, man vil have sat ind her, uden at det, som Forslagsstillerne selv have betragtet som et nødvendigt Supplement dertil, er kommet, og saa er Loven altsaa ganske ufuldbaar. Altsaa det kan ikke gøres saa let, at man tager denne Sag og blot sætter dette i Stedet for det nuværende og saa lader det gaa, som det kan.

Saa er der et Punkt, som jeg endnu vil have Lov at fremhæve, uagtet jeg, som sagt, skal bestræbe mig for kun at pege paa de store Punkter og undgaa at komme for meget ind paa Vidtløftigheder. Det er dette, at man bør ikke i større og betydeligere Kommuner stryge Tøheden bort fra Styrelsen. De Herrer vide vist alle, hvad jeg nu siger til. Og jeg fremhæver det saa meget mere, som det var netop det Standpunkt, Landstinget indtog i 1868, da Købstadkommunalloven blev til. Man hævede — og jeg maa maasse faa Lov til fiden at oplæse et Par Ord af Mænd af Betydning, som den Gang havde Ordet her i Tinget — at i en større Købstads Styrelse er det nødvendigt at dele Magten i to Dele, Raadet med sin Betydning og Dyrigheden, Magistraten, Borgmesteren, eller hvad de nu ville kalde det, med sin, og at det saa er nødvendigt, at der finder et Samarbejde Sted mellem disse og et Fællesskab i de Beslutninger, der tages. Men denne Tvedeling maa til, hvis der skal være en Garanti for Kommunernes rigtige Behandling. Derfor kan det jo være meget rigtigt, at man lader den Styrelse, som repræsenterer Magistraten, vælge af Raadet; det sker ogsaa her i Kjøbenhavn, og det kan være naturligt, at man naar til den Ordning i andre Byer ogsaa. Men at springe hele denne Tøhed over, som Lovforslaget vil gøre, og sætte denne Mand, som Byraadet vælger, ind som Formand i Raadet og saa ikke lade der være nogen paa den anden Side til Medarbejder, til Modvægt, det er en Forsætning, som ikke vil

passe i vore Købstæder. Jeg skal ikke trække fremmede Lovgivninger o. s. v. frem her, men en saadan Tvedeling ville De finde overalt i større Byer — i ingen af dem har man taget det paa den Maade, som Lovforslaget gør. En saadan Tvedeling er først nødvendig, fordi der i saadanne Byer er Ting at sbyre og administrere, som umuligt kunne styres alene af en Raadsforsamling, selv om man sætter de dygtigste Mænd ind i den. Hvor skulde de have Tid, Kræfter og Evner til at gøre det; altsaa, selve Udførelsen af de Beslutninger, der tages, maa lægges i andre Hænder. Men ved Siden deraf har man ogsaa erkendt, at de Hænder, i hvilke Udførelsen lagdes, ogsaa paa Grund af deres Stillings og Indsigt i Kommunernes Anliggender burde have en medbeslutende Ret i de kommunale Forhold, og dette bør man ikke bryde med, saaledes som dette Lovforslag har gjort. Er det ikke underligt, at det, som de ærede Forslagsstillere i Folketinget her have ført frem, er ganske det samme, som vi have i Sognene paa Landet, kun at der her gives endnu større Myndighed, idet den Garanti, som Landkommunalloven af 1867 fandt det fornødent at instituere over for usorgsigtig eller urigtig Behandling, ved at stille Amtsrådet som det mere betydende over for Sogneraadet i større Sager, manler efter dette Lovforslag? Man vil skabe Købstadsogneraad ganske som dem paa Landet, uden at man har den Betyrrelse, jeg omtalte, og det vil man gøre ens for alle Byer. Og saa paa dette Punkt tør jeg med Sikkerhed sige, at en saadan Fælleslovgivning for smaa og store Stæder, for Land- og Bykommuner, findes intetsteds. Og hvor maa ikke ogsaa Forholdene være forskellige! Nogle Tal ville maasse kunne oplyse dette. Vi have her i Landet 67 Købstadkommuner og 1,105 Landkommuner. De 67 Købstadkommuners aarlige Indtægt er 12 Millioner Kr., medens alle de 1,105 Landkommuners samlede Indtægt kun er 19 Millioner. Hvis man nu dividerer disse Tal henholdsvis med 67 og 1,105, vil man se, hvor forskellige Beløb det drejer sig om. Ingen af de Herrer Forslagsstillere kunne vente, at Købstæderne med deres større Indtægter og Interesser kunne styres paa en Maade, som er tjenlig for Landkommunerne. For at nævne et Eksempel, balancerer Aarhus Kommunes Indtægter og Udgifter med 1,300,000 Kr., Horsens Kommunes — for at tage en By af Mellems størrelse — med 374,000 Kr., hvorimod samtlige 45 Sognekommuner i Frederiksberg Amt kun have en samlet Indtægt af 870,000 Kr. Allerede en saadan Forstel maatte gøre, at man siger